

Cronfa Bensiynau Clwyd

Rheoli Risg yr Hinsawdd: Uchafbwyntiau hyd at 31 Mawrth 2024

Credoau’r Gronfa

Gall ffactorau Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu, yn cynnwys newid hinsawdd, **effeithio ar berfformiad** buddsoddiadau’r Gronfa dros y tymor canolig l’r tymor hir.

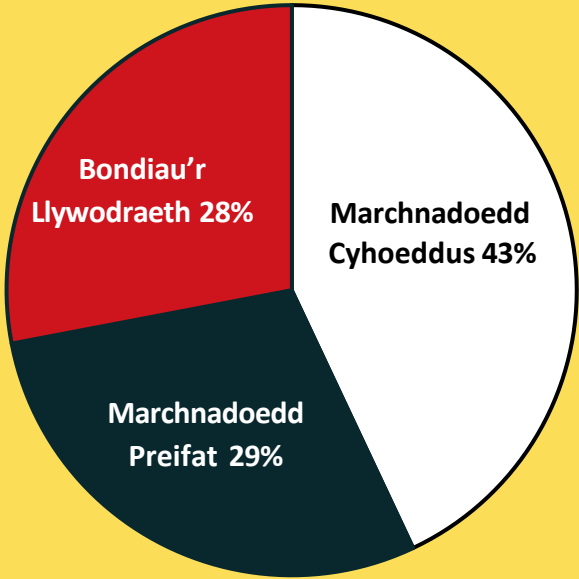

Mae **ymgyrdd ag agwedd ehangach a hirdymor** mewn perthynas â ffactorau Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu yn cyflwyno risgiau a chyfleoedd sydd angen eu hystyried yn ofalus. Gellir nodi tueddiadau a themâu cynaliadwyedd.

Gall **stiwardiaeth dda** ychwanegu gwerth a lleihau risgiau yn y tymor hir.

Sut caiff yr asedau eu buddsoddi

Mae cyfanswm yr allyriadau a nodir yn y crynodeb hwn yn seiliedig ar allyriadau cwmpas 1 a 2 ac yn cwmpasu oddeutu 65% o gyfanswm asedau’r Gronfa. Mae data dibynadwy am allyriadau nwyon tŷ gwydr ar gael yma.

Cwmpas 1: Allyriadau uniongyrchol o weithgarwch cwmni (er enghraifft, rhedeg cerbydau a boeleri nwy)

Cwmpas 2: Allyriadau anuniongyrchol (er enghraifft, trydan a brynwyd ar gyfer gwresogi ac oeri adeiladau)

Targedau

- Y Gronfa Gyfan:** cyflawni statws sero net erbyn 2045 neu’n gynt, a chyflawni gostyngiad o 50% neu fwy mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr erbyn diwedd 2030.
- Y Gronfa Gyfan:** sicrhau bod o leiaf 30% o’r asedau wedi’u dyrannu i fuddsoddiadau cynaliadwy erbyn 2030.
- Ecwitiai cyhoeddus:** lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr o 36% erbyn 2025 a 68% erbyn 2030.

Uchafbwyntiau’r cynnydd hyd yma

Mae’r Gronfa wedi cyflawni ei tharged datgarboneiddio 2025 o fewn ecwitiai cyhoeddus flwyddyn yn gynnar, gan ddatgarboneiddio oddeutu 40% (ôl-troed carbon) ers ei waelodlin yn 2021 erbyn 2024.

Mae oddeutu 29% o’r asedau y mae’r Gronfa wedi eu buddsoddi neu wedi ymrwymo i’w buddsoddi yn fuddsoddiadau cynaliadwy.

Mae’r Gronfa’n agos i gyflawni ‘Uchelgais y Gronfa’ dan ei Pholisi Eithriadau o fewn yr ecwitiai a restrwyd.

Mae’r Gronfa’n gweithredu Rhestr Darged Ymgysylltiad Hinsawdd i ganolbwyntio ar yr allyrwyr mwyaf, er mwyn annog datgarboneiddio pellach.

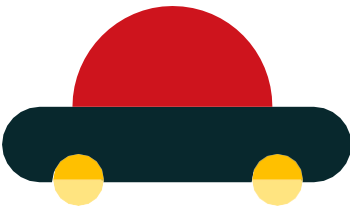
Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr

Mae’r allyriadau nwyon tŷ gwydr blynyddol gan gwmnïau yn asedau cyhoeddus y Gronfa yn: **50,698 tonnell o CO2e**
Mae hyn yn **cynrychioli gostyngiad o 47,180 tonnell o CO2e ers 2023**, o ganlyniad i benderfyniadau strategol gan y Pwyllgor i fuddsoddi ymhellach mewn asedau cynaliadwy.

Allyriadau yn y byd go iawn

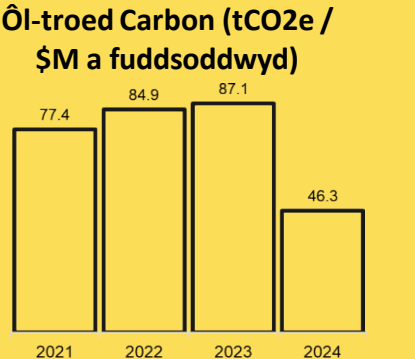
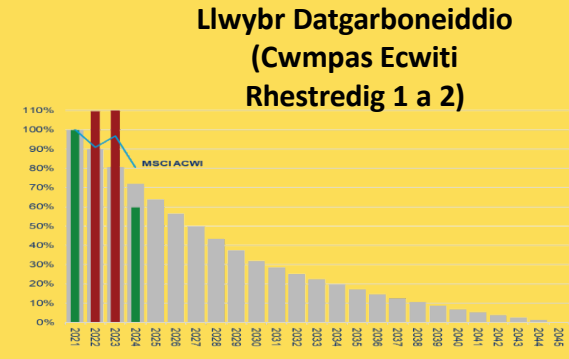
Mae’r gostyngiad o 47,180 tonnell mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr, yng nghwmpasau 1 a 2, yn gyfwerth â **thynnu 33,847 o geir oddi ar y ffordd**.

Yn seiliedig ar filltiroedd car ar gyfartaledd o **6,600** o filltiroedd y flwyddyn a **221g o CO2** fesul milltir ar gyfer car o faint canolig.

Ffynhonnell: **Nimblefins Average CO2 Emissions**
(Mae’r ddolen yn mynd i wefan allanol felly bydd yn Saesneg).

Mae allyriadau parhaus wedi gostwng yn sylweddol ers 2021

Camau Allweddol a Gymerwyd

Gosodwyd a bodlonwyd targedau yn erbyn ecwitiai cyhoeddus ac mae polisi eithriadau ar waith (gweler y Datganiad Strategaeth Fuddsoddi diweddaraf).

Risgiau a Chyfleoedd: Cynhelir dadansoddiadau rheolaidd i nodi risgiau yn gysylltiedig â newid hinsawdd a chyfleoedd y dylid eu blaenoriaethu i gynorthwyo â chyrraedd targedau’r Gronfa.

Dewiswyd tri metrig, gan gynnwys oddeutu 65.4% o asedau’r Gronfa, i fonitro’r cynnydd yn erbyn risgiau newid hinsawdd. Disgwylir i lefel yr asedau barhau i gynyddu dros amser.

Natur: Mae’r Gronfa wedi dadansoddi dau o fetrigau craidd y Tasglu ar Ddatgeliadau Ariannol yn ymwneud â’r Hinsawdd; amlygiad i sectorau blaenoriaeth a lleoliadau sensitif i fioamrywiaeth.

Camau Gweithredu ar gyfer y Dyfodol

Parhau i ystyried cyfleoedd i leihau allyriadau nwyon tŷgwydr.

Cwblhau’r rhestr Targed Ymgysylltiad Hinsawdd newydd, gan ymgysylltu â chwmnïau drwy’r WPP. Canolbwyntio ar gwmnïau sylfaenol sydd â’r ôl-troed carbon mwyaf (cwmpas 1 a 2) i ddatblygu ymdrechion datgarboneiddio.

Parhau i ymestyn y broses gosod targedau, er enghraifft, marchnadoedd preifat (lle bo modd) yn unol â’r canllawiau diwydiant diweddaraf.

Parhau i ddefnyddio dadansoddiadau natur ac ymgysylltu â rheolwyr i ddeall sut maent yn rheoli’r risgiau posibl hyn.

Gallwch ddarllen yr adroddiad Tasglu ar Ddatgeliadau Ariannol sy’n gysylltiedig â’r Hinsawdd yn ei gyfanrwydd **yam**. Mae’n nodi’r holl ragdybiaethau, y cyfyngiadau a’r hysbysiadau pwysig am y data hinsawdd a gyflwynir yn y crynodeb hwn. (Mae’r ddolen yn mynd i wefan allanol felly bydd yn Saesneg).

Chwalu Jargon

Cronfa Bensiynau Clwyd (‘y Gronfa’): y Gronfa Bensiynau a reolir gan Gyngor Sir y Fflint ar gyfer gweithwyr awdurdod lleol yng Ngogledd Ddwyrain Cymru a gweithwyr cyflogwyr eraill sydd â chysylltiadau â llywodraeth leol yn yr ardal honno.

Allyriadau / Allyriadau Carbon: y nwyon neu’r gronynnau sy’n cael eu rhyddhau i’r aer ac yn gallu cyfrannu at gynhesu byd-eang neu ansawdd aer gwael.

ACLI: ystyr ACLI yw Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu. Pan mae ffactorau Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu yn cael eu hystyried, gelwir hyn yn aml yn “fuddsoddi cynaliadwy”.

Polisi Gwahardd: mae hwn yn nodi pryd a sut y gallai’r Gronfa benderfynu i symud buddsoddiadau o gwmni penodol fel ein bod yn buddsoddi mewn ffordd sy’n fwy cynaliadwy.

Tanwyddau Ffosil: tanwyddau (megis glo, nwy, mawn ac olew) sy’n cael eu ffurfio yn y ddaear dros filoedd neu filiynau o flynyddoedd o blanhigion ac anifeiliaid marw ac sy’n dod i ben ar ôl eu llosgi.

Nwyon Tŷ Gwydr: nwyon yn yr atmosffer sy’n dal gwres ac yn achosi cynhesu yn yr atmosffer isaf. Mae’r nwyon tŷ gwydr mawr yn cynnwys carbon deuocsid, ocsid nitrus a methan.

Datganiad y Strategaeth Fuddsoddi: y brif ddogfen sy’n amlinellu ein strategaeth mewn perthynas â sut rydym yn buddsoddi asedau Cronfa Bensiynau Clwyd.

Asedau Rhestredig: buddsoddiadau mewn cwmnïau sydd ar gael i fasnachu’n gyhoeddus (gall y rhain gynnwys “bondiau” sy’n fenthyciadau cwmni a “chyfranddaliadau neu ecwitiau”) sy’n gyfrannau perchnogaeth yn y cwmni ac sy’n cael eu masnachu ar gyfnewidfa stoc.

Economi Carbon Is: system ariannol (economi), fel arfer o wlad neu ranbarth, yn canolbwyntio ar gamau gweithredu cynaliadwy, megis lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr.

Sero Net: mae hyn yn golygu cyflawni cydbwysedd cyffredinol rhwng allyriadau carbon deuocsid a gynhyrchir drwy weithgarwch dynol a charbon deuocsid o’r atmosffer, er enghraifft, adamsugno gan goedwigoedd. Mae’r term ‘sero net’ hefyd fel arfer yn gysylltiedig â dyddiad targed ar gyfer cyflawni hyn.

Buddsoddiadau’r Farchnad Breifat: buddsoddiadau nad ydynt ar gael i fasnachu’n gyhoeddus. Mae’r rhain yn cynnwys Dyled / Ecwiti Preifat, Eiddo, Isadeiledd, Coed ac Amaethyddiaeth.

Stiwardiaeth: yng nghyd-destun buddsoddi, mae stiwardiaeth dda yn golygu bod yn gyfrifol wrth ddyrannu ein hasedau, eu rheoli a’u goruchwyllo er mwyn creu gwerth hirdymor i weithwyr ac aelodau’r Gronfa, a buddion cynaliadwy i’r economi, yr amgylchedd a chymdeithas.

Dyraniad Asedau Strategol: rhannu asedau’r Gronfa i wahanol fathau o fuddsoddiadau, fel y nodir yn Natganiad y Strategaeth Fuddsoddi.

Cynaliadwyedd (neu fuddsoddi cynaliadwy): dull lle mae buddsoddwyr yn rhoi ystyriaeth i ffactorau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu.

Tasglu ar Ddatgeliadau Ariannol sy’n gysylltiedig â’r Hinsawdd: fframwaith wedi’i ddylunio i wella a chynyddu adrodd ynghylch gwybodaeth ariannol sy’n gysylltiedig â’r hinsawdd.

Pontio: y broses o symud oddi wrth brosesau dwys carbon uchel tuag at fodelau busnes ac asedau sydd wedi’u halinio â dyfodol carbon is.

Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC): cyfuniad o’r wyth cronfa CPLIL (Awdurdodau Cyfansoddol), yn cynnwys Cronfa Bensiynau Clwyd, sy’n cwmpasu Cymru gyfan. Mae PPC yn un o wyth cronfa genedlaethol ar gyfer Pensiwn Llywodraeth Leol a sefydlwyd yn 2017.